

MATZER
theaterproducties

**Aanvraag Meerjarige
Productiesubsidie
Fonds Podiumkunsten
2017-2020**

MATZER Theaterproducties

INHOUDSOPGAVE

1. MATZER THEATERPRODUCTIES	p. 2
2.1 MATZER – Artistiek	p. 3
Een hervonden noodzaak	p. 3
De Basis	p. 5
2.2 Uitwerking van de plannen 2017 – 2020	p. 7
Repertoire en bewerkingen	p. 7
Het Politieke	p. 12
3. Plaats in het veld	p. 14
4. Ondernemerschap	p. 16
4.1 Bedrijfsvoering en financiering	p. 16
4.2 Publieksbenadering 2017 – 2020	p. 19
5. Spreiding	p. 22
6. Talentontwikkeling	p. 23
7. Toelichting begroting	p. 25

1. MATZER THEATERPRODUCTIES

"Wij mensen zijn in staat een nieuw begin te maken omdat we ons leven tegen het licht kunnen houden, en op zekere dag kunnen besluiten dat het roer om moet. Elke keer als je beslist het nu eens anders te doen, durft af te wijken en niet klakkeloos iets overneemt, word je als het ware opnieuw geboren." Joke Hermsen.

MATZER Theaterproducties

MATZER maakt theatervoorstellingen en ontwikkelt artistiek-maatschappelijke ondernemingen. MATZER werkt op het snijvlak van gesubsidieerd theater en vrije sector. Onze basis is een kleine, stabiele organisatie (2,5ft) onder leiding van Madeleine Matzer, met als standplaats 's-Hertogenbosch, en de Verkadefabriek en Bos Theaterproducties als belangrijkste partners.

In de tien jaar van haar bestaan is MATZER uitgegroeid tot het grootste niet BIS-gezelschap onder de rivieren, in aantallen bezoekers en producties.

Een ander perspectief

In het verleden konden wij soms bijna jaloers zijn op mensen als Boal of Brecht, omdat ze in een tijd leefden die uitnodigde tot stellingname en het voorbereiden van het publiek op de revolutie. We begonnen tien jaar geleden een zachte revolutie, door het inzicht mee te geven dat elk mens in essentie in staat is tot hetzelfde, zowel positief als negatief; het zijn de omstandigheden die het verschil maken.

Elk mens heeft de hele diertuin in zich, het hangt van de situatie af welk dier tevoorschijn komt. De afgelopen decennia konden we in het Westen volstaan met het buitenlaten van onze liefste en mooiste dieren. Ook de noodzaak van de kunstenaar was vooral persoonlijk. We zijn ons met die lieve dieren gaan identificeren en vergeten dat de lelijke, moordlustige, impopulaire, stinkende en angstige beesten ook in ons huizen. Inmiddels zien we om ons heen een samenleving waarin polarisatie dagelijkse kost is. De angst regeert en duwt alles wat 'anders' is en niet voldoet aan een ideaalbeeld naar de randen van de samenleving, met als gevolg een groeiend 'wij en zij'-denken. MATZER stroopt graag de mouwen op om hiertegen stelling te nemen en, met dank aan de verbeelding, vanuit een positieve houding te verbinden.

Utopisch denken

MATZER gaat de verbeelding voeden en reactiveren, en daarmee ruimte maken voor het utopisch denken.

In de jaren 1970 klonk het adagium 'Verander de wereld, begin bij jezelf'. Wij geloven opnieuw in dat adagium, opgefrist met de inzichten van de huidige tijd. Het systeem kunnen we wellicht niet veranderen, wel ons eigen gedrag. Correspondent Rutger Bregman omschreef dit mooi in een lezing: *"Je kan 'de politiek' niet veranderen. Je kan wel als burger iets in gang zetten dat gaat resoneren; dat is ook politiek"*. Wij zetten de komende jaren mensen centraal die, in al hun kwetsbaarheid, ongemakkelijke maar moedige keuzes maken, die een verandering in gang zetten.

Met onze theaterproducties en utopische artistieke initiatieven hopen we een groeiende groep mensen te inspireren om ons visioen van een mogelijk andere wereld mee te helpen opbouwen.

2.1 MATZER - ARTISTIEK

EEN HERVONDEN NOODZAAK

MATZER neemt het nadenken over de toekomst erg serieus. We vinden dat we slechts dán aanspraak mogen doen op overheidsgeld, als we opnieuw iets wezenlijks hebben toe te voegen aan het veld.

Veel van onze dromen zijn waar geworden: we wilden een publiek inspireren en aan ons binden - we hebben een trouwe community die almaar blijft groeien. We wilden ons begeven op het terrein tussen vrije productie en gesubsidieerd toneel - ook dat hebben we waargemaakt. En we hebben ons speelterrein verbreed met artistiek onderzoek naar het politieke - de eerste responsen zijn zeer positief.

Wat wij opnieuw, en de komende jaren explicieter gaan toevoegen aan het veld, is de mogelijkheid van een andere wereld die wij, met een grote rol voor de verbeelding, laten resoneren in al onze activiteiten. Voortbouwend op het fundament dat we in de afgelopen 10 jaar hebben opgebouwd, treden we nadrukkelijker naar voren als de verbindende schakel tussen het artistieke en het maatschappelijke, met onze voorstellingen, maar ook met interactief maatschappelijk onderzoek. Ook dragen we onze visie en werkwijze over op een nieuwe generatie theatermakers, door vier gastregisseurs uit te nodigen om zich aan ons te verbinden: Hanna Jansen, Wendell Jaspers, Liliane Brakema en Michiel de Regt. Die grotere, verbindende rol en het werken met gastregisseurs dragen bij aan de vernieuwing van MATZER, en aan de persoonlijke en creatieve groei van artistiek leider Madeleine Matzer.

Gastregisseurs.

MATZER nodigt getalenteerde theatermakers uit om het gezelschap van binnenuit te vernieuwen én verder open te klappen. Dankzij onze steun en begeleiding kunnen zij zich vanuit Brabant landelijk profileren.

Liliane Brakema. Liliane, in 2015 afgestudeerd aan de Theaterschool Amsterdam en winnaar van de André Veltkampprijs, wordt vaste gastregisseur. Zij heeft de potentie om een groot en nieuw publiek voor toneel te werven. Ambachtelijk en tegelijk vol lef transformeert ze de ziel van een stuk in sterk aangezet, fysiek spel en markante decorbeelden. Hiermee inspireert ze Madeleine. Madeleine kan Liliane helpen om haar voorstellingen grote diepte te geven door haar de kracht te laten zien van het oprechte en transparante van haar werk, het op de huid regisseren van acteurs en de artistieke mogelijkheden van muziek.

Michiel de Regt. Al vaker was Madeleine benieuwd wat het zou opleveren als iemand anders een bewerking van haar hand zou regisseren. In 2015 gaf Madeleine wegens gezondheidsproblemen de regie van *Oeroeg* over aan Michiel, die daar met begeleiding van dramaturg Cecile Brommer een uitstekende voorstelling van heeft gemaakt. Beiden verheugen zich op een nieuwe samenwerking. Michiel: *"Ik heb met veel plezier Oeroeg gemaakt, en verheug me erop, met een deze keer door mij gekozen boek in een bewerking van Madeleine, een nieuwe voorstelling te gaan maken bij MATZER. We hebben verrassend veel overeenkomsten in keuzes voor thematiek, zoals de scheidslijn tussen goed en kwaad, het niet oordelende, het zachte, sensitieve. De artistieke lijn die ik heb ingezet in Wachten op de Barbaren wil ik in deze voorstelling verder uitbouwen."*

Wendell Jaspers: *"Na 13 jaar acteren maak ik nu de balans op en heb ik besloten mij te gaan ontwikkelen als theatermaker, verhalenverteller. Samen met mensen die ik op mijn pad heb ontmoet. Ik werk graag in collectieve vorm, dat past bij mijn onderzoekende natuur."*

Gezien de opgebouwde relatie met MATZER is het niet meer dan logisch dat Wendell hiertoe bij ons de kans krijgt.

Madeleine: *"Na een intensieve, vijf jaar durende samenwerking met Wendell besloten we in 2011 los van elkaar een tijdje verder te gaan in onze ontwikkeling. De remake van Hart in 2015 was een soort thuiskomen. We delen humor, kunnen met elkaar lezen en schrijven, en het belangrijkste, we stimuleren elkaar altijd om tot het uiterste te gaan."*

Hanna Jansen. Hanna is aangesteld om, onder begeleiding van MATZER, de voorstellingen van Jong van Verkade te regisseren, een samenwerking tussen MATZER en de Verkadefabriek. Hanna regisseerde ook de 'Ontbijtclubs' van seizoen 2015/16.

MATZER - DE BASIS

Gelaagdheid

Wij willen onze inzichten toegankelijk maken voor een groot en breed publiek, zonder concessies te doen aan de artistieke kwaliteit. Omdat we niemand willen uitsluiten, omdat we niet voor eigen parochie willen preken, omdat we niet geloven in 'dom publiek'. Dat doen we door ons theater en andere projecten zo gelaagd mogelijk te maken, zodat een buurvrouw die nog nooit theater zag een voorstelling kan genieten op narratief- of belevingsniveau, en een geoefende kijker voldoende uitdaging vindt op artistiek en/of inhoudelijk niveau. Daarmee leveren we een actieve bijdrage aan het werven van nieuw publiek, voor wie theater eerder ofwel te 'elitair' ofwel te 'populair' was.

(Nieuw) repertoire

Nieuwe teksten laten we schrijven als de tijd daarom vraagt. Peter De Graef schreef o.a. *Everybody Happy?! (reprise 2017)*, een voorstelling die het maakbaarheidsdenken hekelt. Lot Vekemans ontwikkelt *as we speak*, in samenspraak met publiek en makers, een tekst over 'het politieke'. Madeleine schrijft zelf een tekst over Mohammed Ali.

Voor het eerst brengt MATZER ook bestaand repertoire, zonder dat te bewerken. Madeleine neemt met haar regie van *Agatha* van Marguerite Duras een duik in de diepte van de artistieke uitgangspunten waar MATZER al tien jaar op bouwt. Liliane regisseert *Antigone* en *Ballingen*.

Madeleine heeft de afgelopen jaren, zeker niet als enige, maar wellicht wel het meest structureel, gelaagde en autonome boekbewerkingen gemaakt die thuishoren in het gesubsidieerde circuit, van *Hart*, *Hokwerda's kind* en *Eenzaamheid van de priemgetallen* tot *Gejaagd door de wind* en *Oeroeg*. Dit is een onderscheidend kenmerk van MATZER geworden.

"Het toneelstuk 'Hart' is er eentje voor uw bucketlist (...) een toneelstuk dat je eigenlijk best wel gezien moet hebben" - Cultureel Persbureau.

"Er wordt sprankelend en met een verfrissende openheid gespeeld. (...) ik raakte erin verknoopt en op den duur aan verslingerd. Volgens mij heb je dan als ploeg performers je werk goed gedaan." - Theaterkrant over 'Gejaagd door de wind' (****)

"Regisseur en spelers hebben met moed en verve een nieuwe weg gevonden in de Indische traditie. Niet nostalgisch, maar hedendaags, gedurfd. Het drama van ergens niet thuishoren krijgt in de taal van Haasse en Witte beklemmend gestalte." - NRC Handelsblad (****)

De komende jaren maakt Madeleine in die traditie een boekbewerking voor Michiel, en een filmbewerking: *Casablanca*.

Ontmoeting met acteurs

Acteurs worden bij MATZER uitgedaagd zo ver mogelijk te gaan in het putten uit eigen bronnen. De diertuin die het publiek wordt voorgeschoteld, moet ook door de acteurs in zichzelf worden bezocht. Pas dan ontstaat er een zo oprecht mogelijke dialoog tussen de dilemma's van de acteurs en die van de toeschouwers. Die transparantie mag de grens tussen acteur en personage heel vaag maken, en verwarring veroorzaken over het eigendom van de teksten: personage of acteur? Spel en realiteit blijken intrinsiek verbonden en uit dezelfde bron te komen: het construeren van een identiteit en perspectief op de werkelijkheid.

Autonome kunstenaars

MATZER werkt met een vaste poule van freelancers, die van MATZER een hechte, artistieke familie maken. Acteurs als Lottie Hellingman, Manoushka Zeegelaar Breeveld, Wendell Jaspers en Marijn Klaver, maar ook ontwerpers als Catharina Scholten of dramaturg Cecile Brommer keren met grote regelmaat terug.

We zoeken daarnaast samenwerking met mensen die ons inspireren, liefst autonome kunstenaars, om ons te voeden en uit te dagen, zoals modeontwerper Jan Taminiau die met zijn kostuums voor *Gejaagd door de wind* de epiek een 'woestruige swing' gaf (Theaterkrant). Of zoals vooraanstaand designer Maarten Baas, die Madeleine alle hoeken van de kamer laat zien met autonome concepten die onontkoombaar het uitbreiden van de eigen theatertaal vereisen.

Met componist Helge Slikker heeft Madeleine in de afgelopen zes jaar een muzikale samenspraak ontwikkeld die blijft groeien; een muzikale taal die meer vertelt dan woorden kunnen.

De komende jaren zetten we een aantal autonome kunstenaars op de voorgrond met performances en installaties onder de titel 'Applaus voor het Alledaagse'.

'Het politieke'

In 2014 ontstond een dwingende behoefte om ons te verhouden tot de politiek. Als fervente stemmers en politiek geïnteresseerden dreigden we net als vele anderen af te haken. Als er verkiezingen zijn, waar stemmen we dan nog op? Het systeem lijkt star en rot. Met projecten als 'De Politicus', 'Academie voor utopisch denken' en 'De Ontbijtclub... verandert de wereld' proberen we een antwoord te vinden op de impasse. En nieuwe inspiratie te genereren.

2.2 UITWERKING VAN DE PLANNEN 2017-2020

MATZER - Repertoire en bewerkingen

***Antigone* - Liliane Brakema (kleine zaal, 2017)**

In *Antigone* van Jean Anouilh staan Créon en zijn nicht Antigone lijnrecht tegenover elkaar. Niet alleen in hun gevecht om het onbegraven lichaam van haar broer, maar ook in levenshouding. Dit tekent niet alleen Créon en Antigone, en in Liliane's *Antigone* ook Haemon en Ismène, maar ook ons tijdsgewricht, en met name de twintigers en dertigers die compromisloos zijn in hun zelfverwezenlijking. *Antigone* is tragisch door het gat tussen het beeld dat de hoofdpersonages van zichzelf nastreven en hun eigenlijke kwetsbaarheid.

Regieconcept

Anouilh legde al de basis voor een reconstructie: de personages spelen het verhaal dat ze zelf meegemaakt hebben als een herinnering. Allen proberen het publiek aan het einde van de rit voor hen, en niet voor de anderen te laten kiezen. Hun wereld is één grote competitie. We zien mensjes die zichzelf proberen te boetsen, om zo groot mogelijk te worden, maar die eigenlijk piepklein zijn ten opzichte van een groot decorelement dat ze proberen te temmen. Soms klinken hun stemmen als gedachten. Soms over de band. De continue stroom van muziek met weinig contrapunten, waartegen de spelers in moeten spelen, versterkt het gevoel van nietigheid en eenzaamheid.

Team

Regie: Liliane Brakema

Dramaturgie: Nina Aalders

Dramaturgieadvies: Janine Brogt

Vormgevingsadvies: Janne Sterke

Muziekadvies: Helge Slikker

Spel

Opties: Ilke Paddenburg (Antigone), een stagiair (Ismene), Joost Bolt (Heamon), Sieger Sloot of Martijn Nieuwerf (Créon), stagair (Wachter)

Productie en verkoop

Antigone wordt door MATZER volledig in eigen beheer geproduceerd en verkocht, voortbouwend op bestaande contacten van eerdere kleine zaaltournees.

Beoogd speelplan

Première: Verkadefabriek.

Tournee: 25 speelbeurten

Doelgroepen

Literatuurliefhebbers, theaterliefhebbers (repertoire, klassiekers), studenten, scholieren (m.n. klassieke talen uiteraard), jonge vrouwen, emancipatiebewegingen. En bestaand MATZER-publiek.

Planning

Cast en artistiek team: zomer 2016 (grotendeels gereed)
Repetities: november en december 2017
Speelperiode: januari t/m maart 2018

'Kore en Euridice' - Wendell Jaspers (onderzoeksproject, 2018)

Wendell: *"Geïnspireerd door de werkwijze van regisseur Simon Stone werk ik met acteurs die zowel spelende als makende capaciteiten hebben. Samen onderzoeken we het begrip storytelling door middel van het ontleden en analyseren van een bestaand verhaal. Wat ik als maker interessant vind, is de lege ruimte die ontstaat als je alleen het raamwerk van dat verhaal overhoudt. Die wil ik vullen met situaties, taal en conflicten die wij NU allemaal kennen d.m.v. improvisaties met acteurs en makers van NU.*

Dat raamwerk is in dit geval het verhaal van Kore en Euridice. Twee vrouwen die allebei in de onderwereld terecht komen. De een heeft een grote liefde gekend en wacht tot haar man haar komt halen, de ander is een jonge maagd die ongewild wordt gedwongen de liefde te ontdekken met een vreemde, oudere man. Twee vrouwen, aan een uiteinde van hun liefdesleven, samen in de onderwereld. Wat heeft de ene vrouw de ander te leren?"

Team

Acteurs als Astrid van Eck, Guy Clemens, Sam Ghilane, Daniel Cornelissen.

Productie en verkoop

Dit project produceert MATZER volledig in eigen beheer, aanvankelijk als onderzoek met presentaties voor een geïnteresseerd publiek in de eigen studio, dat zal voornamelijk een combinatie van vakgenoten en vast publiek.

Bij gebleken succes biedt MATZER dit project aan festivals aan, waarbij ook gebruik wordt gemaakt van het bestaande netwerk van de betrokken makers van dit project.

Planning

Cast en artistiek team: Gereed
Repetities: voorjaar 2018
Speelperiode: zomer 2018, eventuele tournee in 2019

Casablanca - Madeleine Matzer (grote zaal, 2018)

Bos Theaterproducties en MATZER slaagden erin de rechten te verkrijgen van deze klassieker die op dit moment enorm actueel is. *Casablanca* licht een historisch gegeven uit dat diepe ankers in de huidige tijd slaat: de Tweede Wereldoorlog waarin Europeanen zélf vluchtelingen waren. Sommige citaten uit de film lijken zelfs rechtstreeks de huidige 'vluchtelingencrisis' te bekritisieren.

Madeleine: *"Er is terecht veel aandacht voor vluchtelingen in de theaterwereld, weinig daarvan dringt helaas door tot de grote criticasters van het vluchtelingenbeleid. Casablanca is een titel waarbij de meeste mensen vooral denken aan een mooi liefdesverhaal. MATZER geeft met plezier een geschiedenislesje aan die mensen die geneigd zijn de eigen geschiedenis te vergeten."*

Regieconcept

Op een geraffineerde manier leggen bewerking en regie een link tussen de Europese geschiedenis en de huidige 'migratiegolf'. De acteurs bevinden zich in een filmisch décor, waarbij film en werkelijkheid door elkaar lopen: een ontmoeting tussen de filmische speelstijl die MATZER eigen is en het medium film. Hierdoor raken ook heden en verleden vervlochten, net als door het historisch materiaal - er zijn indrukwekkend mooie foto's en beelden van vluchtelingen uit die tijd - aangevuld met beelden en verhalen van vluchtelingen nu.

Als randprogramma bij *Casablanca* vertellen twee acteurs vluchtelingenverhalen. Gaandeweg krijgt het publiek door dat het een combinatie is van verhalen van toen en nu. Dr. C Berghuis, onderzoeker van historische, Europese vluchtelingenverhalen, gaat ons helpen bij het selecteren van geschikte verhalen, de huidige verhalen verzamelen we via interviews.

Team

Bewerking en regie: Madeleine Matzer
Dramaturgie: Cecile Brommer
Muziek: Helge Slikker
Videobeeld en decor: Catharina Scholten
Lichtontwerp: Yuri Schreuders

Verkoop en productie

Casablanca is een coproductie met Bos Theaterproducties. Zij zorgen voor verkoop, administratie, boekhouding, productieleiding en tourneebegeleiding, marketing en publiciteit. MATZER blijft eindverantwoordelijk.

Beoogd speelplan

Tournee: 65 speelbeurten voortbouwend op eerdere boekbewerkingen en de aantrekkelijke combinatie met het voorprogramma.

Doelgroepen

MATZER verwacht met *Casablanca* wederom een groot en breed publiek aan te trekken, voortbouwend op eerdere boekbewerkingen en m.n. *Gejaagd door de wind*. Enerzijds de mensen die de film kennen van vroeger, of kennen uit de verhalen, anderzijds en de groep die nu geraakt is door de actualiteit van de vluchtelingenproblematiek. Daarnaast het groeiend vaste publiek van MATZER.

Planning

Cast en artistiek team:	voorjaar 2016
Repetities:	najaar 2018
Speelperiode:	oktober 2018 - februari 2019

Ballingen - Liliane Brakema (kleine/middenzaal, 2019)

Liliane: *"Wat mij raakt in Ballingen (James Joyce) is het thema van 'de buitenstaander', het gevoel van totale eenzaamheid van deze vier mensen die zich zo kwetsbaar voelen en zo wanhopig zoeken naar houvast, liefde en bevestiging, dat ze niet kwetsbaar durven zijn."*

Liliane gaat op zoek naar de onuitgesproken pijn, verborgen en opgeslagen in de lichamen van de personages, zodat zij een fysieke vorm tegenover de tekst kan plaatsen om dit verhaal onder de huid van het publiek te brengen.

'Applaus voor het alledaagse' (Theaterfestival Boulevard e.a. festivals, 2019)

In India zag Madeleine een 'hysterisch mooie zonsondergang'. Zij postte hierover een bericht op Facebook, 'Deze zonsondergang is zo mooi dat ik ervoor zou willen applaudisseren'.

Kort daarop liet zij zich door een taxi naar het uiterste puntje van India brengen. In de kilte van de ochtend begaf zij zich in het stikdonker de berg op. 'Volg al die mensen maar', had de taxichauffeur gezegd. En inderdaad, duizenden mensen verzamelden zich, allemaal waren ze op hun mooist gekleed voor de grootste opera-scène ooit: de opkomst van de zon. En hier kwam dat applaus wel: een uiting van existentiële vreugde en dankbaarheid.

Het is een cliché dat we dankbaar moeten zijn voor de kleine dingen. En toch lukt dat maar heel matig. We leven in de 'Borderline Times', zoals psychiater Dirk de Wachter zo treffend schrijft, als samenleving aan de rand van een inzinking. We hollen zo makkelijk voorbij aan het essentiële, op jacht naar het construeren van de perfecte persoonlijkheid, op jacht naar ons recht op geluk, zoals de voorstelling *Everybody Happy?!* verbeeldt.

Madeleine gaat kunstenaars een podium geven om een aspect uit het alledaagse tot kunst te verheffen. Voorbeelden zijn een symfonische ode aan ontwakende vogels door Helge Slikker, een 'ode aan de middenberm' door Peter De Graef, of een meditatieve installatie van Maarten Baas.

Agatha - Madeleine Matzer (kleine/middenzaal, 2019)

Madeleine gaat van Marguerite Duras *Agatha* regisseren, met mogelijk een hoofdrol voor Wendell Jaspers. Zij beraadt zich momenteel op haar toekomst als actrice. Met een grote rol voor muziek van Helge Slikker geeft Madeleine het fragiele herinneren weer waarmee broer en zus een moment van grote intimiteit proberen op te roepen. Madeleine: *"Ik ben altijd bezig het veroordeelbare invoelbaar te maken. Ik wil het publiek laten voelen waarom je tot zoiets komt."*

N.t.b. boek - Michiel de Regt (kleine/middenzaal, 2020)

In overleg met Madeleine, en afhankelijk van de actualiteit, kiest Michiel een boek, dat Madeleine bewerkt op basis van zijn fascinatie ermee, en wat hij vervolgens ensceneert.

***Mohammed Ali* - Madeleine Matzer (grote zaal, 2020)**

Na *Oeroeg* spraken Madeleine en Leopold opnieuw hun verlangen uit om samen te werken. Leopold noemde daarbij zijn levensgrote inspiratiebron Mohammed Ali. Madeleine raakte gefascineerd door de politieke actualiteit van deze megalomane, narcistische maar ook uitgesproken moedige figuur.

Een voorstelling geïnspireerd door gesprekken met de acteurs, de bezoeken van MATZER aan Zuid-Afrika en de documentaire *When We Were Kings*; historisch en hedendaags, over onderdrukking en vrijheidsstrijd.

Met als personages / vertellers Leopold Witte en Werner Kolf (optie), begeleid door live (soul/blues)muziek.

MATZER over de vloer-voorstellingen (op repertoire sinds 2009)

Inmiddels 8 voorstellingen, allemaal geschreven door Peter De Graef, en speelbaar van huiskamer tot festival, van bedrijf tot bruiloft. Steeds gemaakt zonder subsidie, 7 als cadeau aan het Voorkamerfest in Darling, Zuid-Afrika en de 8^e op aanvraag vanuit de Raad voor de Rechtspraak. Daarna verdienden we de investering terug door in Nederland te spelen en uiteindelijk zijn het voorstellingen die inkomsten genereren. De reeks is compleet, maar blijft wel op het repertoire.

MATZER - 'Het politieke'

'DE ONTBIJTCLUB... verandert de wereld' (Clubzaal Verkadefabriek, 2017 e.v.)

MATZER organiseert al 8 jaar op de zondagochtend een antwoord op het gemis van geloof, hoop en liefde. Eerst de 'Kunstdienst', daarna 'MATZER op Zondag' en sinds 2015/16 de 'Ontbijtclub'.

Vanaf 2017 wordt de Ontbijtclub interactiever, met als gasten gewone mensen die iets bijzonders initieerden dat het verschil maakt, soms voorgedragen door bezoekers, met een casuïstiek uit de Academie en een MATZERbingo, waarvan we de opbrengsten in overleg met ons publiek aan een wisselend goed doel schenken. Maar ook met aandacht voor (onbekende) helden, historisch en hedendaags, die iets wezenlijks bewerkstelligen. Zoals Zuid-Afrikaan Pieter Dirk Uys, die als Evita Bezuidenhout ging optreden en zo onschendbaar zich tegen de apartheid kon uitspreken. Of zoals Frieda Belinfante, verzetsstrijder en eerste vrouwelijke dirigent.

Verkoop en productie

De Ontbijtclubs worden door MATZER volledig in eigen beheer geproduceerd. Sinds de verhuizing naar de clubzaal, waarbij we een smakelijk ontbijtje serveren, steevast ver vooraf uitverkocht.

Beoogd speelplan

Per jaar 4 edities.

Doelgroepen

Voormalig *Kunstdienst*-publiek, politiek-geïnteresseerden, regulier theaterpubliek naast niet-gangbare theaterbezoekers, vaak uit de regio.

Vast team

Hosts: Remmelt Schuurin en Madeleine

Muzikale sidekicks: Lottie Hellingman en Helge Slikker

Planning

Samenstellen gasten/sprekers: doorlopend, maar sowieso vanaf 2 mnd. van tevoren

Première/speelperiode: 4 per seizoen

'De politicus' (locatie, 2014 e.v.)

Tot nu toe zijn er 4 bijeenkomsten geweest van 'De politicus' (werktitel) waarbij we stukken tekst, geschreven door Lot Vekemans en gespeeld door José Kuijpers, toetsten aan een publiek. De dialoog met het publiek blijven we tot de repetitieperiode in 2017 voeren. De respons overtreft onze verwachting: onze nood aan nieuw, politiek geloof leeft bij velen. Waar vroeger kerk en staat die rol vervulden, legt dit project, net als *De Ontbijtclub*, een verbinding tussen het persoonlijke en het politieke. Een herleving van een verloren gegaan principe, namelijk het geloof dat een andere wereld mogelijk is. Een spannend project ook, dankzij de interactieve werkvorm.

Verkoop en productie

'De politicus' (werktitel) wordt door MATZER volledig in eigen beheer geproduceerd. De politicus speelt in raadszalen, gemeenschapshuizen en dergelijke). Judith Huizing (tournee *Mansholt*) is benaderd voor de tourneeplanning.

Beoogd speelplan

Première: raadszaal Gemeente 's-Hertogenbosch (door ziekte van Madeleine is de première (september 2015) in overleg met FPK uitgesteld tot Prinsjesdag 2017).

Tournee: minimaal 20 speelbeurten, waarvan de helft binnen deze subsidie is aangevraagd (het project startte in 2014).

Doelgroepen

Politiek geïnteresseerden (lokale leden politieke partijen etc.), theaterliefhebbers, studenten (politicologie, Nederlands, geschiedenis), scholieren (maatschappijleer, geschiedenis).

Planning

Ontwikkeling:	vanaf september 2014
Repetities:	augustus, september 2017
Speelperiode:	september t/m november 2017

'Academie voor Utopisch Denken' (locatie, 2017 e.v.)

De belangrijkste utopie van de Middeleeuwen was Luilekkerland. Die utopie hebben we inmiddels bereikt. Maar in plaats van dat we genieten, zijn we vooral bezig met de bescherming ervan. En ons vermogen tot utopisch denken hebben we verloren. Met het oprichten van deze Academie wil MATZER de kans bieden aan wie dat wil deze vaardigheid opnieuw te activeren.

Brecht bereidde zijn publiek voor op de revolutie door ze te laten kijken, Boal door ze te laten doen. Wij proberen in de 'Academie voor Utopisch Denken', een leerschool voor het denken en doen, utopische vergezichten te laten opbloeien. Vaste partner is de Verkadefabriek, andere partners werven we via 'cultureel aanjager' Nicolette Aschermann, projectleider 1e fase.

De Academie valt niet binnen deze aanvraag, zie hoofdstuk 4.

3. PLAATS IN HET VELD

Artistieke bijdrage

MATZER onderscheidt zich door de veelzijdigheid van haar producties, van muziektheater tot talkshow, van storytelling tot performance, die een groot en divers publiek trekken, van onervaren theaterbezoeker tot liefhebber. Herkenbaar en met een duidelijke signatuur en toch steeds verrassend. Doel is het oproepen van een esthetische ervaring die mensen verbindt. De artistieke vernieuwing die MATZER nastreeft, is daarop afgestemd: herkenning zonder voorspelbaarheid, vernieuwing zonder onbegrijpelijk te worden.

De gastregisseurs die MATZER uitnodigt, zoals Michiel de Regt en Liliane Brakema, gaan de stijl en werkwijze van MATZER verder ontwikkelen en nog steviger in het veld verankeren.

Bijdrage als cultureel ondernemer

In 2008 formuleerde MATZER de volgende doelstelling: *“MATZER wil graag in haar circuit de theatergroep zijn die op het terrein tussen vrije productie en gesubsidieerd toneel pioniert, door met een kleine organisatie en lage overhead haar web steeds verder uit te bouwen en te verstevigen vanuit de basis die er nu ligt: gevestigd in de Verkadefabriek, geworteld in Brabant, met een groot netwerk en een landelijk en divers publieksbereik.”*

MATZER heeft dat pionierschap verankerd dankzij een bedrijfsmatige en efficiënte opzet van de compacte organisatie, een wijldvertakt en breed netwerk van samenwerkingspartners met als belangrijkste impresariaat Bos Theaterproducties, opererend in het vrije circuit met hart voor goed theater, en de Verkadefabriek, de uitvalsbasis van MATZER, waar gesubsidieerd en vrij circuit elkaar raken.

Positie in het veld

MATZER is dankzij deze positionering in een paar jaar uitgegroeid van een klein pionierend groepje tot het Brabantse theatergezelschap dat, na BIS-gezelschappen Het Zuidelijk Toneel en Artemis, de meeste speelbeurten en het meeste publiek genereert door het hele land.

Samenwerkingsverbanden

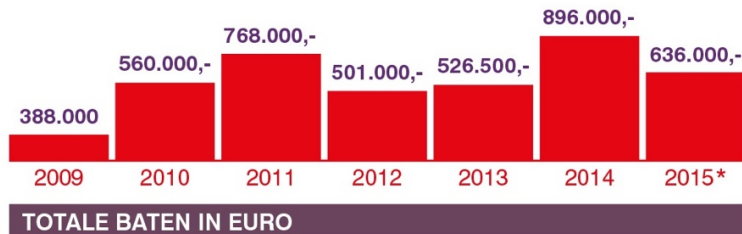
Naast Bos en Verkadefabriek als belangrijkste partners, zijn er substantiële samenwerkingsverbanden in:

- Het gesubsidieerde theatercircuit: met landelijke theaters, collega-gezelschappen en via ons lidmaatschap van de NAPK, plus Collage Theaterproducties (Huub Colla), die onze voorstellingen in België verkoopt;
- Festivals: MATZER speelt regelmatig op zeer uiteenlopende festivals en werkt structureel samen met Theaterfestival Boulevard, Reuring (Over de vloer-voorstellingen) en het Voorkamerfest in Zuid-Afrika, waar MATZER sinds 2009 jaarlijks speelt. Dit festival, mede opgezet door Inge Bos, algemeen directeur Bos Theaterproducties, heeft als doel om de scheiding tussen zwart en wit, gehuisvest aan twee kanten van de spoorlijn, op te heffen. Hier dragen we graag aan bij.
- Provinciale en lokale culturele instellingen: branchevereniging De Kunst van Brabant, BKKC, Het Zuidelijk Toneel, stadsgenoten Festival Cement, November Music, B*There Festival, Bureau Babel, Theater Artemis en Bosch 500, met wie MATZER faciliteiten en kennis deelt, en in sommige gevallen productioneel samenwerkt.

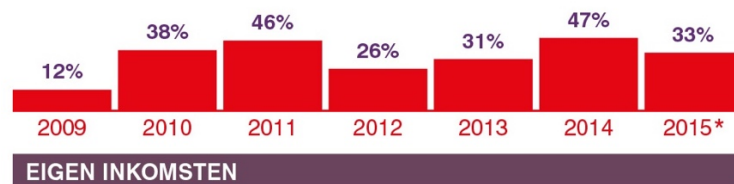
- Landelijk: Kemna Casting en een immer groeiend bestand van acteurs en andere artistiek medewerkers;
- Opleidingen: Hogeschool voor de Kunsten Utrecht (lectoraat Virtual Theatre), Fontys Academie voor Drama Tilburg – Madeleine gaf hier jarenlang les;
- Scholen: Pius X-College Bladel, Sint-Janslyceum in 's-Hertogenbosch - partners bij educatieve activiteiten;
- Ondernemers en bedrijfsleven: via Cultuur-Ondernemen, Raad van Toezicht, accountant en sponsors.

4. ONDERNEMERSCHAP

4.1 Bedrijfsvoering en financiering

*concept cijfers d.d. 25-2-2016

*concept cijfers d.d. 25-2-2016

Ondernemerschap

Ondernemerschap zit in onze genen. Met 2,5 fte, een begroting variërend tussen €500.000 en €895.000 in de laatste vijf jaar en een eigen inkomstenpercentage van gemiddeld 38% over die jaren, realiseerde MATZER bijna 150 speelbeurten per jaar. MATZER mag daarmee met recht efficiënt en slagvaardig genoemd worden.

In de beschikking van het Fonds Podiumkunsten 2013-2016 wordt ons ondernemerschap geprezen en meldt de commissie dat we MATZER stevig in de markt hebben gezet, met een aanpak die moedig en effectief is, binnen een financieel gezonde instelling en met een plan dat getuigt van visie op diversificatie van, en risicospreiding tussen inkomstenbronnen.

Marc Eysink Smeets, onze oud RvT-voorzitter: *"Het is voor mij een grote eer geweest in de eerste 8 jaren de ontwikkeling van MATZER van zeer nabij mee te maken en daar als bestuurslid een bijdrage aan te mogen leveren. De tomeloze inzet en het ondernemerschap van Madeleine en Judith dwingen respect en bewondering af. De artistieke invulling van projecten als MATZER over de vloer en de Kunstdienst of Ontbijtclub zijn fris, verrassend en leiden tot bezinning. Theater dat gaat over ons als worstelende mens."*

We zijn er trots op dat we dit in de afgelopen jaren hebben kunnen bereiken en dat het gezien wordt. Vanzelfsprekend zijn we altijd bezig ons ondernemerschap te verbeteren.

Dat MATZER een financieel gezonde organisatie is, dit blijkt ook uit onze liquiditeitspositie van gemiddeld 1,76 over de laatste 5 jaar (hoger dan 1 geeft aan dat er voldoende liquiditeit is om aan de kortlopende schulden te voldoen) en ons solvabiliteitsratio (eigen vermogen / balanstotaal x 100%) van gemiddeld 45% over de laatste 5 jaar, gecombineerd met ons werkkapitaal van € 126.831,- ultimo 2015.

De komende periode gaan we inzetten op 4 pijlers:

1. Een investering in marketing en publiciteit (zowel een substantiële verhoging van de budgetten als inhuur van 'experts'), waardoor we onze publieksinkomsten willen verhogen met minimaal 10% per jaar.
2. Een steviger branding van het merk MATZER op alle speelplekken, mede door nog betere afspraken w.b. de zichtbaarheid, met coproducent bij de grote zalen Bos Theaterproducties;
3. Het binden van nieuwe partners, mede dankzij de projecten die onder 'Het politieke' vallen. Deze projecten zijn op een andere manier af te zetten, flexibel in vorm en inhoud. Wat te denken van een 'Masterclass Utopisch Denken voor bedrijven'? Of een 'Applaus voor het Alledaagse' in een zorginstelling, schoonmaakbedrijf of school? Gesprekken zijn gepland met AgriFoodHealth Innovation Centre (onze sponsor sinds 2008), de TU, en Design Academy Eindhoven, en dat is nog maar het begin.
4. We houden onze *MATZER over de vloer*-voorstellingen op het repertoire, en blijven met behulp van Nicolette Aschermann deze markt verder openbreken.

Bedrijfsvoering, organisatie, borging

De bedrijfsvoering is gericht op de groei van kwaliteit en impact van de activiteiten. Hierbij speelt de Raad van Toezicht een belangrijke rol, samen met het zakelijke netwerk van externe partners als Buro Bilan, Abel Accountants en adviseur Van Campen Consulting. De werkzaamheden door Van Campen Consulting worden grotendeels op basis van sponsoring verricht; directeur Marleen Teunis begeleidt de huidige organisatiegroei in kwalitatieve zin, waarbij Madeleine zich meer op de grotere artistieke lijnen richt en dit uitbouwt, en Judith van der Velden de dagelijkse leiding van de organisatie op zich neemt.

Governance Code Cultuur

MATZER hanteert de principes uit de Code Cultural Governance. Hiertoe zijn in de afgelopen jaren onder meer een managementhandboek, directiestatuut en profiel plus aan- en aftreedrooster van de Raad van Toezicht opgesteld.

Code Culturele Diversiteit

Wat betreft geslacht, leeftijd, ervaring en achtergrond is onze organisatie divers, maar we zijn ons bewust van de eenzijdige etnische achtergrond, iets waar we bij nieuwe medewerkers absoluut rekening mee houden. Sinds *Gejaagd door de wind* casten we kleurenblind, met bijvoorbeeld een sprankelend multicultureel familieportret in *Three sisters in concert*. Voor *Casablanca* formeren we een cast met Europese wortels en in *Mohammed Ali* speelt een multiculturele cast van acteurs en muzikanten. De gastregisseurs worden ook uitgedaagd om met brede blik te casten.

Financieringsmix

* Publieksinkomsten avondvullende voorstellingen (22%); Uiteraard zijn de voorstellingen zelf de belangrijkste bron van eigen inkomsten, met name de grote zaalproducties die in samenwerking met Bos Theaterproducties worden gemaakt. Dit maakt financieel minder lucratieve (maar inhoudelijk- en artistiek belangrijke) projecten mogelijk, zoals 'Applaus voor het Alledaagse' of de kleine zaalvoorstellingen. Het prijsbeleid wordt door de theaters bepaald.

* Overige directe inkomsten (PR, bijdragen coproductent etc.): 4%;

* Op repertoire houden (kleine) voorstellingen voor festivals, bedrijven, non-profit instellingen en particulieren: 4%;

* Subsidies: Fonds Podiumkunsten (45%); Provincie Noord-Brabant (13%), Gemeente 's-Hertogenbosch (4%);

* Bijdragen uit private middelen/overige fondsen: 2%

* Sponsoring (4%);

* Overig (2%), zoals MATZERalia (boeken, cd's, andere gadgets), donaties van vrienden van MATZER, kleine subsidies van LIRA, Kunstbalie en andere kleine fondsen en tot slot bijdragen in natura: vrijwillige bijdragen van medewerkers en deskundigen uit het bedrijfsleven.

Activiteiten buiten aanvraag FPK / vergroten eigen inkomsten

Hoewel we vorige keer hebben aangevraagd voor 70 voorstellingen per jaar, hebben we er gemiddeld ruim 140 per jaar gerealiseerd. Dat betekent dat we naast de voorstellingen die we met ondersteuning van Fonds Podiumkunsten maken ook projecten zelf financieren. Voorheen waren dat onze *MATZER over de vloer*-voorstellingen, deze blijven uiteraard op ons repertoire en genereren inkomsten en zichtbaarheid. Ook de jongerenvoorstellingen worden niet met subsidiegeld gemaakt, maar grotendeels gefinancierd door de Verkadefabriek, en gefaciliteerd en begeleid door ons.

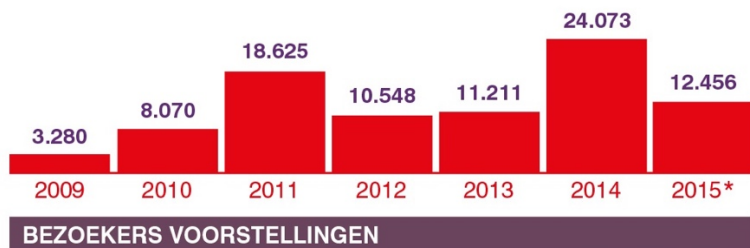
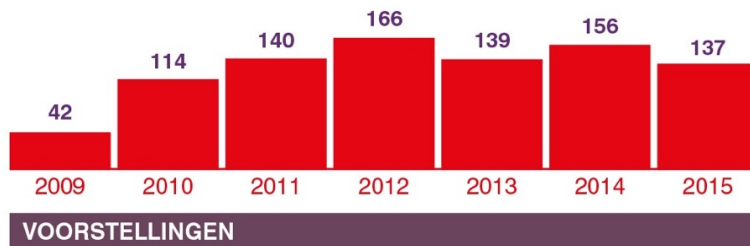
Voor de 'Academie voor Utopisch Denken' dienen we een aanvraag in bij Brabant C., bij Gemeente 's-Hertogenbosch, dat een nieuw fonds voor dit soort innovatieve projecten heeft opgericht, en werken we met zakelijke partners. Op deze manier breiden we ook ons netwerk in zowel het culturele veld als het bedrijfsleven uit. Ook reprises (zoals *Everybody Happy?!* in 2017, of de muziektoneel-voorstellingen) worden budget neutraal gerealiseerd.

Het werven van private middelen.

We hadden de ambitie om de sponsorinkomsten voor 13-16 te laten toenemen van €25.000 naar €50.000 jaarlijks. Daarom zijn we eind 2012 gestart met een sponsoradviesgroep, wat leidde tot een aantal inspirerende bijeenkomsten en een steviger netwerk, maar helaas (nog) niet tot een tastbaar resultaat.

Het is onze kracht om kansen te zien en te grijpen. Daardoor we zijn in staat gebleken desondanks een EIQ van gemiddeld 37% te halen, met een positieve eindbalans na vier jaar. Niettemin zullen we de komende jaren blijven inzetten op sponsorinkomsten, namelijk op €25.000 jaarlijks. Dat lijkt ons nu een reëler uitgangspunt. Daarnaast zullen we incidenteel een aanvraag doen bij private fondsen voor een nieuwe tekst of de politieke projecten.

4.2. Publieksbenadering 2017-2020

*concept cijfers d.d. 25-2-2016

Uitgangspunten marketing

MATZER is een stoer en eigenzinnig bedrijf, dat zich onderscheidt van veel andere vergelijkbare groepen die we kennen. We trekken een heel breed publiek zonder concessies te doen aan onze artistieke ambities.

Samen met Sophie Renaud, via Cultuur en Ondernemen hebben we de afgelopen jaren de branding van het merk MATZER versterkt. De komende jaren gaan we vaker een beroep doen op marketingdeskundigen voor gerichte PR en marketing per project. Want hoewel we een groot en trouw publiek hebben dat ons volgt in veel, of zelfs soms alles wat we doen, zijn er nog te veel mensen die ons niet kennen. En onder sommige collega's lijken we soms een 'imagoprobleem' te hebben. Om onze PR en marketing nog verder te versterken voert Bureau Klaar! (Klaartje Wouters) momenteel een uitgebreide en inhoudelijke SWOT-analyse uit.

Doelgroepenmarketing

De komende jaren gaat MATZER haar doelgroepmarketing versterken door (huidige en gewenste) bezoekerstypes in kaart te brengen. Doel daarvan is een vollediger zicht te krijgen op deze groepen dan slechts hun leeftijd, geslacht en inkomen, maar om juist inzicht te krijgen in hun wensen, behoeften en levensinstelling. Vervolgens wordt een beperkt aantal 'persona's' geformuleerd, waardoor MATZER haar doelgroepen efficiënter en effectiever kan benaderen en bereiken. Op basis van die informatie gaat MATZER haar marktaandeel vergroten. Dit bereiken we door:

1. Groei van de markt (nieuwe theaterbezoekers). Dankzij:
 - keuze van bronnen en onderwerpen
 - *corporate branding* (betrouwbaarheid producten van het 'merk' MATZER)
 - gelaagdheid / stijl van ensceneren
 - mond-tot-mond reclame
 - Engelstalig aanbod (sinds 2013)
 - opname in aanbod impresariaat Bos

- via speelplekken (met name Verkadefabriek *“De samenwerking met MATZER is wat ons betreft hét voorbeeld van hoe een intensieve en innovatieve relatie tussen podium en gezelschap ervoor zorgt dat een groeiend publiek zich met gezelschap én theater verbindt.”* Jan van der Putten, directeur Verkadefabriek)
- steviger inzet *social media*.
- *branding* (huisstijl)
- artistiek-maatschappelijke activiteiten

2. Groei van het marktaandeel (binnen huidige groep liefhebbers). Dankzij:

- inhoudelijke kwaliteit en vernieuwing
- aandacht/waardering van professionele beschouwers en beoordelaars
- soort speelplekken
- repertoiretitels (sinds 2013)
- casting en artistiek team
- stevige relaties met speelplekken waar we vaker terugkeren
- het toenemende participatieve aandeel bij alle onderdelen van 'Het politieke'

Bij de voorstellingen van de jongere gastregisseurs zetten we in beeld en online gericht in op het werven van jonger publiek. Hen wordt gevraagd om hun peergroup gericht voor MATZER uit te nodigen en via social accounts bij de activiteiten van MATZER te betrekken. Ook het jongerengEZelschap dat MATZER samen met de Verkadefabriek in het leven heeft geroepen, Jong van Verkade, heeft mede tot doel een jonger publiek te werven.

Voorstellingen met een multiculturele cast trekken cultureel divers publiek. Het blijkt niet makkelijk dit publiek ook te interesseren voor andere voorstellingen van MATZER. In ieder geval verwacht MATZER een kleurrijk publiek bij *Casablanca* en *Mohammed Ali*, beide gespeeld door een kleurrijke cast. Met een marketingdeskundige onderzoekt MATZER de mogelijkheid een aantal spelers / bezoekers van deze voorstellingen als ambassadeurs in te zetten.

Ambassadeurs

Het voordeel van een trouw publiek is dat je een grote groep ambassadeurs aan je bindt. MATZER zal de relatie met de bestaande ambassadeurs versterken en de groep verder uitbreiden.

Belangrijk in het opbouwen van de ambassadeurs-community:

- tournees, met *Casablanca* als de belangrijkste, waarbij Bos inzet op seriebespeling waardoor mond-tot-mond reclame effect heeft.
- een MATZER-kaart die voor een X bedrag aangeschaft wordt en die toegang biedt tot alle MATZER activiteiten, en waarmee de houder tegen korting enkele introducees mee kan nemen;
- het actief uitnodigen van trouwe bezoekers om bijzondere personen voor te dragen voor activiteiten onder de noemer 'Het politieke'. Zo kunnen bezoekers van de 'Ontbijtclub' een goed doel aanbevelen voor de MATZERbingo, of een onbekende held voordragen als gast.

Bij het werven en binden van publiek speelt social media uiteraard een essentiële rol. Dat is de plek waar men met elkaar in gesprek gaat, discussieert, ervaringen deelt en belevingen tipt aan online vrienden. Om op dit vlak nog sterker te opereren, schakelen we een expert in voor advies en strategie op dit vlak.

Daarnaast wordt bij de ontwikkeling van de nieuwe website (momenteel gaande) een betere verbinding met social media gemaakt. Er komt een prominente plek op de site voor een blog en vlog waarvoor kunstenaars, acteurs, sprekers en andere partners die met ons werken, worden uitgenodigd te schrijven.

MATZER heeft in korte tijd een goede relatie opgebouwd met een groot aantal trouwe speellocaties, waar de organisatie ook sterk op inzet, met huistheater de Verkadefabriek als belangrijkste. Bij elk van de speelplekken waar MATZER geregeld komt, wordt aan geselecteerde regionale media voorgeproduceerde informatie verstrekt en ingezet op free publicity. Ook worden randprogramma's als exposities, inleidingen, nagesprekken en educatieve activiteiten ontwikkeld die toeschouwers trekken en hun relatie met MATZER verdiepen.

Voor specifieke informatie over doelgroepen en verkoop per activiteit verwijzen wij u graag ook naar hoofdstuk 2.2.

5. SPREIDING

Regionaal

MATZER, met standplaats 's-Hertogenbosch, is het enige niet-BIS gezelschap van deze kwaliteit, grootte, en output beneden de rivieren. Dat zegt iets over de schaarste in het aanbod in de zuidelijke regio's van Nederland, én over de continue kwaliteit die MATZER sinds 2005 biedt, gesteund door een gezonde en efficiënte bedrijfsvoering. MATZER gaat altijd in première in de Verkadefabriek, organiseert in de Clubzaal de 'Ontbijtclub', en coproduceert de Kerstvoorstelling. MATZER is een graag geziene gast op Theaterfestival Boulevard en ontwikkelt artistieke projecten in de regio, met lokale partners en bewoners.

Landelijk

MATZER levert een substantiële bijdrage aan het spreiden van kwalitatief hoogwaardig theater over heel Nederland. We slagen erin om, mede met dank aan Bos Theaterproducties, in theaters geprogrammeerd te worden - en publiek te vinden - waar weinig gesubsidieerde gezelschappen (meer) komen.

Het valt MATZER op dat veel beginnend theatertalent in de Randstad opeenhoopt. Door het naar Brabant halen van de regisseurs Liliane Brakema en Michiel de Regt, zorgt MATZER voor spreiding van ontwikkeling en kwaliteit.

Internationaal

MATZER speelt ook in België en Zuid-Afrika. *Everybody Happy?!* had in België volle zalen; bij de reprise doen we daarom ook weer België aan. En al sinds 2009 gaan we jaarlijks in première met onze *MATZER over de vloer*-voorstellingen op het huiskamerfestival van Darling in Zuid-Afrika.

We blijven actief onderzoeken hoe we onze internationale afzet kunnen vergroten. Onlangs is hiertoe contact gezocht met Erwin Maas, *advocate for international exchange*, om te onderzoeken in hoeverre er in Amerika en op andere plekken in Zuid-Afrika een markt is voor onze *MATZER over de vloer*-voorstellingen en onze Engelstalige muziekvoorstellingen. Bij de tournee van *Three Sisters in concert*, najaar 2016, worden diverse programmeurs, waaronder Maarten Verhoef, specialist internationale relaties, uitgenodigd.

6. TALENTONTWIKKELING

MATZER ondersteunt de komende jaren 3 talenten: Wendell Jaspers, Hanna Jansen en Liliane Brakema. Hiervoor vraagt MATZER een 'bijdrage talentontwikkeling' aan. Werkend met de 70-20-10 filosofie, geeft MATZER vooral ruimte om zelf te maken (70%). Daarnaast draagt MATZER zorg voor mentorschap (20%) en stimuleert ze scholing (10%).

Wie zijn die talenten, wat gaan ze bij MATZER doen en waarom bij MATZER:

Hanna Jansen (1984). MATZER heeft al enkele jaren de jonge theatermaker Hanna Jansen onder haar hoede. Hanna regisseert in seizoen 2015/16 de Ontbijtclubs en is vaste regisseur van de voorstellingen van Jong van Verkade - een samenwerking van MATZER met de Verkadefabriek. In 2015 maakte zij met 7 jongeren *Diem Carpe*, een 'coming of age'-verhaal langs de ijkpunten die ieder van ons in het leven meemaakt. In 2016 maakt zij met dezelfde groep *Being AMY* over de aantrekkings- en destructieve kracht van het kapitalisme. Voor haar groei benoemt Hanna onder meer de begeleiding bij spelregie door Madeleine om meer nuance in de portrettering van personages te bereiken en het samenwerken met een dramaturg (hiervoor is op haar verzoek Cecile Brommer ingehuurd) die haar uitdaagt een steviger logica in het artistieke werk aan te brengen.

Wendell Jaspers (1980): Wendell studeerde in 2003 af aan de Academie voor Drama in Eindhoven. Zij speelde daarna veel mooie en grote rollen bij vooraanstaande gezelschappen in Nederland.

"Madeleine regisseerde mij in tal van voorstellingen. Deze kwamen vaak tot stand vanuit een onderzoekende opzet; geleidelijk aan werd duidelijk hoe een scène vorm moest krijgen. De muzikaliteit, openheid, kwetsbaarheid en intelligentie van acteurs worden door Madeleine ongelooflijk productief ingezet en zijn katalyserend voor de dynamiek van een voorstelling. Bij andere gezelschappen is er vaak een op voorhand ingecalculiseerd concept waarbij er veel garanties ingebouwd zijn en het resultaat veelal al vastligt in het hoofd van de regisseur. Madeleine en ik hebben elkaar op deze manier veel geleerd de afgelopen jaren."

Liliane Brakema (1987). Liliane studeerde vorig jaar af en won de André Veltkampprijs. Volgens de jury was *De wilde eend* "Een intelligent geregisseerde, zintuiglijke en hedendaagse voorstelling die ontroert." Die typering - intelligent, zintuiglijk en hedendaags - past ook naadloos op het werk van Madeleine.

Liliane: *"Ik kijk uit naar de samenwerking. In de eerste plaats omdat ik een bijzondere en misschien zelfs wel uitzonderlijke klik heb met Madeleine. Hoe we allebei kunst willen maken, en tegelijkertijd zoeken naar leesbaarheid voor het onervaren publiek. En hoe we geloven dat 't ene (de kunst) 't andere (het grote publiek) niet uitsluit zolang je maar genoeg verschillende lagen in je werk aanbrengt. Ook vonden we meteen overeenkomstige thema's, met als belangrijkste de psyche van de mens, in een wereld die we ternauwernood begrijpen. Maar gelukkig zijn er ook verschillen. Madeleine heeft veel meer ervaring en daarin heb ik nog een hoop van haar te leren, vooral in hoe ze met acteurs werkt. Tegelijkertijd geeft zij ook aan dat ze van mij het lef wil leren om compromisloos voor een bepaalde vorm te kiezen. Dit maakt onze relatie niet alleen van 'de jonge leert van de ervarene' maar geeft mij ook het gevoel dat ik een serieuze plek krijg bij MATZER, dat ik iets kan en mag toevoegen."*

De verhouding tot reguliere activiteiten van MATZER

Madeleine: *"Ik ben heel erg blij met de nieuwe makers naast mij. Ik had behoefte aan een groter palet voor MATZER, een grotere veelkleurigheid, maar ook aan inspiratie en uitwisseling. Ik verheug me erg op de nieuwe samenwerkingen waarin ik enerzijds iets van mijn kennis zal kunnen overdragen, maar daarnaast ook veel zal gaan leren."*

De drie theatermakers krijgen ieder een, op hun ervaring en talent toegesneden, aandeel in het reguliere aanbod van MATZER. In totaal worden 2 reguliere voorstellingen, 4 jongerenvoorstellingen en een onderzoek dat mogelijk leidt tot een festivalvoorstelling, door gastregisseurs gemaakt.

Onze ervaring met talentontwikkeling

Madeleine heeft jarenlang als docent gewerkt, waarvan 19 jaar aan de Fontys Hogeschool, Academie voor Drama. Ze werkte daar als speldocent, en als docent spel- en regie-didactiek, waardoor talentontwikkeling een soort tweede natuur is. In de afgelopen jaren miste ze het soms om haar kennis te kunnen overdragen enerzijds, maar ook om zelf te leren. *"Voor mij is lesgeven niet het overdragen van kennis, maar het samen onderzoekend ontdekken, dat wat je al weet altijd weer een diepere laag blijkt te hebben. Ik heb tijdens het lesgeven de grootste inzichten verworven en ontdekkingen gedaan, altijd in dialoog."*

Verhouding tot andere 'talentontwikkelaars' in het veld

Sinds het wegvallen van Productiehuis Brabant zijn er diverse gesprekken met belangrijke spelers in de regio over een vervangende voorziening. Tot op heden zonder resultaat. Er is grote nood aan een plek waar beginnende en meer ervaren theatermakers (nieuw) repertoire kunnen regisseren, met intervisie en begeleiding van ervaren collega's, en uitzicht op stevige tournees door het land. Naast de BIS-gezelschappen die hierin hun functie hebben, neemt ook MATZER, binnen haar mogelijkheden, haar verantwoordelijkheid, door kennis, ervaring en fysieke ruimte te delen; waarbij creatieve geesten elkaar ontmoeten, inspireren en adviseren. Ook gaan we hierover verder in gesprek met bijvoorbeeld de Kunst van Brabant, het BKKC, Het Zuidelijk Toneel en de festivals Cement en Boulevard.

Financiële onderbouwing

MATZER vraagt jaarlijks 20.000,- aan als bijdrage talentontwikkeling, wat neerkomt op iets minder dan 6% van ons totaalbedrag.

Bovengenoemde projecten worden grotendeels bekostigd uit de algemene begroting van MATZER, het zijn immers deels voorstellingen met een reguliere tournee.

We vragen 20.000,- aan vanwege de extra personeelslasten die het (tijdelijk) uitbreiden van onze organisatie met deze drie regisseurs voortbrengt (plm. 60% van de bijdrage talentontwikkeling). Daarnaast vanwege de extra inzet van de huidige organisatie voor de benodigde begeleiding van deze makers (20%) en hun scholing (de overige 20%).

7. TOELICHTING BEGROTING

Algemeen

De jaarbegroting 2017-2020 is uiteraard gebaseerd op onze ervaringscijfers van de afgelopen jaren, en is een gewogen gemiddelde voor de komende 4 jaar. Zoals blijkt uit de jaarrekeningen 2013 t/m 2015 bestaan er bij MATZER substantiële verschillen tussen opeenvolgende jaren. Deze fluctuaties zijn het directe gevolg van het feit dat we om het jaar een productie voor de grotere zalen maken, met bijbehorende baten en lasten. Deze lijn zetten we in 2017-2020 door.

Vanzelfsprekend hecht MATZER grote waarde aan een gezonde bedrijfsvoering en goed werkgeverschap met bijhorende arbeidsvoorwaarden voor al onze medewerkers (zowel op contract- als freelancebasis). Alle honoraria zijn conform de geldende CAO Theater en er is rekening gehouden met een stijging van arbeidsvoorwaardenkosten van 2% per jaar (cumulatief).

De jaren 2013-2016 t.o.v. 2017-2020

Over het algemeen kan gezegd worden dat MATZER voor de periode 2017-2020 een groei van plm. 10% heeft begroot. Dit betreft zowel het aantal speelbeurten en de bezoekersaantallen, als het totaal van de baten en lasten.

Opgemerkt dient te worden dat de 'uitschieter' in bezoekersaantallen en publieksinkomsten in 2014 (*Gejaagd door de wind*), niet vanzelfsprekend is en daarom door ons ook niet als absolute maatstaf is overgenomen voor de komende periode.

Uitzondering op de 10% stijging zijn de begrote sponsorinkomsten, die we op basis van onze ervaringen in de afgelopen jaren hebben vastgesteld op €25.000,-/jaar.

Beheerslasten en overhead

In lijn met bovenstaande, geldt ook voor de beheerslasten per saldo een stijging van plm. 10%.

Zoals zichtbaar wordt in de exploitatiebegroting 2015 en 2017-2020, is het bedrag van de personele beheerslasten substantieel toegenomen ten opzichte van 2013 en 2014. Dit wordt verklaard door het feit dat MATZER voorheen de personeelslasten van de artistieke leiding en marketing/PR opnam bij de activiteiten in plaats van bij beheer. Rekenend met deze eerder gehanteerde indeling blijft het percentage overhead gelijk, te weten gemiddeld 22%. Na deze herschikking (op basis van de gevraagde indeling binnen deze aanvraag) komt het percentage overhead op 28% gemiddeld voor 2017-2020. Het moge duidelijk zijn dat dit slechts een verplaatsing is, aangezien hiermee de gemiddelde activiteitenlasten personeel met eenzelfde bedrag zijn gedaald en er per saldo geen hogere personele lasten voor de vaste organisatie van MATZER zijn.

Status publieke subsidies

De Provincie Noord-Brabant heeft continuering van de huidige subsidie (€100.000,- / jaar) reeds toegezegd voor de komende vier jaar. Dit geldt ook voor de Gemeente 's-Hertogenbosch, waar momenteel een nieuwe subsidiestructuur wordt ingevoerd. Voorheen dienden we jaarlijks aan te vragen, vanaf 2017 wordt dit systeem omgezet naar een vierjarencyclus waarbij door de Gemeente reeds is aangegeven dat MATZER in deze 'Bossche BIS' thuishoort.

N.B: Alle cijfermatige informatie betreffende 2015 is in concept: zowel bijgevoegde jaarrekening en speellijst in het aanvraagformulier bij 2.4, als de exploitatierekening en de gerealiseerde producties en uitvoeringen bij respectievelijk 3.2 en 5.1. Definitieve gegevens volgen bij het indienen van de jaarstukken 2015, eind maart.

N.B.: De personele bezetting, 4.2 uit het aanvraagformulier, betreft m.n. voor het aantal fte inhuur een globale benadering, dit na overleg met de stafmedewerkers van het Fonds Podiumkunsten.

MATZER Theaterproducties, Boschdijkstraat 45,
5211 VD 's-Hertogenbosch, www.matzer.org

